

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

Кафедра обліку та аудиту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

Проф. Гаврилюк С.В. _____

_____ 201__р.

ЕКОНОМЕТРИКА

Програма
нормативної навчальної дисципліни

підготовки	бакалавра
галузі знань	0305 Економіка і підприємництво
напряму підготовки	6.030509 «Облік і аудит»
	6.030508 «Фінанси і кредит»
	6.030504 «Економіка підприємства»

Програма навчальної дисципліни «Економетрика» для студентів за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030504 «Економіка підприємства»

" 01 " червня 2013 р. – 6 с.

Розробник: Бегун С.І., доцент кафедри обліку і аудиту, к.е.н.

Рецензент: Ліпич Л.Г., зав. кафедри економіки та безпеки підприємства, проф., д.е.н.

**Програма навчальної дисципліни «Економетрика»
затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту**

протокол № 8 від 19.06.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (проф.. Жиглей І.В.)

**Програма навчальної дисципліни «Економетрика»
схвалена науково-методичною комісією
інституту економіки та менеджменту**

протокол №10 від 27.10. 2013 р.

Голова науково-методичної комісії
Інституту економіки та менеджменту _____ (доц.. Бегун С.І)

**Програма навчальної дисципліни «Економетрика»
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол №2 від 23.10.2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Економетрика” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030504 «Економіка підприємства».

Предметом навчальної дисципліни “Економетрика” є кількісне оцінювання залежностей між економічними показниками деякого економічного об’єкту (процесу) – розробка економетричних моделей та їх використання у дослідженні і управлінні економічними системами.

Міждисциплінарні зв'язки: після вивчення дисциплін “Вища математика”, “Математичне програмування”, “Теорія ймовірностей і математична статистика”, “Статистика”, “Оптимізаційні методи і моделі”; передуює вивченню дисциплін “Фінансовий аналіз”, “Банківська система”, “Фінанси”, “Податкова система”, “Інформаційні системи в обліку і фінансах” тощо

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Загальні поняття і засади економетричного моделювання.
2. Класичні економетричні моделі та її узагальнення

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економетрика» є вивчення методів оцінювання параметрів залежностей, які характеризують кількісні взаємозв'язки між економічними показниками, а також використання економетричних моделей в економічних дослідженнях, у практиці управління економічними процесами на різних ієрархічних рівнях національної економіки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економетрика» є вивчення основних понять, ідей, систем і інструментарію економетрії; набуття практичних навичок конструювання та дослідження економетричних моделей; формування нового економіко-математичного мислення, спрямованого на підготовку фахівців-економістів нової формації.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- суть і види економетричних моделей, що застосовуються для опису взаємозв'язків між економічними явищами;

- теоретичні основи економетричного дослідження як способу формування інформаційної бази для дослідження економічного середовища та прийняття управлінських рішень;

- методичні підходи до побудови економетричних моделей та перевірки їх якості;

- методику прогнозування та моделювання соціально - економічних параметрів.

вміти:

- застосовувати методи статистичного спостереження для формування масиву первинних даних для статистичного дослідження;

- виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки у відповідності із метою економетричного дослідження, наявною вихідною статистичною інформацією;

- перевіряти статистичну значущість моделі в цілому, перевірка статистичної значимості параметрів моделі і коефіцієнта кореляції;

- будувати інтервали довіри для параметрів моделі і здійснювати їх інтерпретацію;

- прогнозувати економічні показники на основі економетричних моделей.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальні поняття і засади економетричного моделювання

Тема 1. Вступ до економетрики

Визначення дисципліни, її предмет, об'єкт і завдання. Роль економетричних досліджень в економіці. Виникнення, розвиток і становлення

економетрики.

Тема 2. Математичне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ і процесів

Етапи економіко-математичного моделювання. Кореляційно-регресійний аналіз в економіці. Визначення і типи економетричних моделей. Класифікація економетричних моделей. Етапи і задачі економетричного дослідження.

Тема 3. Загальна лінійна економетрична модель

Визначення загальної лінійної економетричної моделі. Теоретична (дійсна) і вибіркова (емпірична) модель. Умови Гауса-Маркова. Прогнозування економічних показників на основі загальної лінійної економетричної моделі. Економіко-математичний аналіз на основі загальної лінійної економетричної моделі.

Змістовий модуль 2.

Класичні економетричні моделі та їх узагальнення

Тема 4. Множинна лінійна модель

Множинний лінійний регресійний аналіз. Класична багатофакторна регресія. Перевірка статистичної значимості моделі в цілому. Перевірка статистичної значимості параметрів моделі і коефіцієнта кореляції. Методи побудови множинних регресій. Загальне поняття про нелінійну регресію. Типи нелінійних моделей.

Тема 5. Мультиколінеарність

Поняття мультиколінеарності, її природа і причини виникнення. Види і наслідки мультиколінеарності. Тестування наявності мультиколінеарності. Шляхи і засоби усунення мультиколінеарності.

Тема 6. Узагальнений метод найменших квадратів

Поняття гетероскедастичності залишків, її природа і причини виникнення. Наслідки гетероскедастичності. Тестування наявності гетероскедастичності. Оцінювання параметрів економетричної моделі при наявності гетероскедастичності.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Діагностика успішності включає тестування, розв'язування задач, опитування, ділова гра, самостійна робота.

5. Список джерел

1. Економетрія / В. В. Здрок, Т. Я. Лагоцький (+компакт диск). – К. : Знання, 2010. – 118 с.
2. Економетрія : [навч. посіб.] / за ред.. О. А. Корольова – К. : Книга, 2005. – 164 с.
3. Кремер Н. Ш. Эконометрика: [Учебник для вузов] / Н. Ш. Кремер, Б. А. Путко – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 311 с.
4. Кузьмичов А. І. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: [навчальний посібник]/ А. І. Кузьмичов – К. : ЦУЛ, 2011. – 214 с.
5. Лещинський О. Л. Економетрія / О. Л. Лещинський – К. : МАУП, 2003. – 208 с.
6. Лугінін В. М. Економетрія: [навч. посіб.] / В. М. Лугінін – К. : ЦНЛ, 2008. – 312 с.
7. Наконечний С. І. Економетрія. / С. І. Наконечний, Т. О. Терещенко – К. : КНЕУ, 2006. – 528 с
8. Скоков Б. Г. Конспект лекцій до курсу «Економетрія» / Б. Г. Скоков, К. А. Мамонов – Харків : ХНАМГ, 2006 – 105 с.
9. Толбатов Ю. А. Эконометрика: [Підручник для студентів]./ Ю. А. Толбатов – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 288 с.